

روز هوای پاک

۲۹ دی روز هوای پاک است ، روزی در ستایش از پاکی آسمان ، چه آبی درخشان باشد و چه پوشیده از ابر های لبریز از باران ، روزی در تقویم که یادمان نرود آسمان را پاک بداریم و جشن پاکی آن را بگیریم . اما تلخ است که در این روزهای نزدیک به این جشن پاکی آسمان آبی آن در چنگ تیره گی است ، پر از دود و غبار است ، چشم ها میسوزند و نفس ها به شماره افتاده اند .

میدانیم حق زندگی ، که لزوماً مشتمل بر حق برخورداری از محیط زیست مناسب و حق تنفس در هوایی پاک است، از موهبات خدایی است و تبعاً تجاوز به آن مستلزم عقوبتی سنگین . کتاب آسمانی ما امر به حفاظت از این حق میکند و نهی از تجاوز به آن. تجاوز به حق زندگی، منجمله از راه ناپاک سازی هوا ، موجد حق دم به معنای خون است. قواعد فقهی ما و در راس آن قاعده لاضرر هر آن چه مضر به این حق باشد را منع میکنند.

قانون اساسی ما در اصل ۵۰ آنچه سبب الودگی شود را رد میکند و خواستار ایجاد بستری مناسب برای شکوفایی رو به رشد نسل های آتی است. اسناد بالا دستی منجمله رهنمود های رهبری ، سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز به محیط زیست بذل توجه میکنند. برنامه های عمرانی ما پیاپی به شکلی فراینده به امر محیط زیست پرداخته اند و آن چه در اسناد بین المللی منجمله منشور حقوق بشر در ارتباط با حق بشری برخورداری از محیط زیست پاک و توسعه پایدار مورد تأکید واقع شده است را منعکس نموده اند . قانون بسیار پیشرفته هوای پاک ۱۳۹۶ به شیوه ای جامع لوازم قانونی دستیابی به هوای پاک را پیش بینی کرده است. منشور شهر وندی نیز این حق را به رسمیت می شناسد.

اقدامات متعددی نیز در این راستا انجام شده است : از گاز سوز کردن تا الزام معاینه فنی خود روها ، از کوشش ها در انتقال صنایع ناپاک و وضع جرایم سنگین بر الوده سازی، از تاسیس نهادی برای کنترل کیفیت هوا و اقدامات پر شمار دیگر. پس باید اذعان کرد هم بستر اصولی وهم ساختار قانونی دستیابی به هوای پاک آماده است و هم پیشرفت های در این راستا محقق شده است . اما نگاهی به آسمان نشان میدهد که موفق نبوده ایم :

معتقدیم راه در پیش رو سخت است و دور اما هدف دست نایافتنی نیست. باید بسیار کوشید. باید یر باورهایمان به اصول و حقوق محیط زیستی استوار بمانیم.

بایسته است گفتمان شفاف و مسولیت پذیر محیط زیستی میان نهاد های حکمرانی با سمن ها , نهاد های مردمی , کارشناسان , دوستداران و ذینفعان به شکلی غیر تزیینی حمایت و تقویت شده و از ان در تصمیم سازی ها و اجرای تصمیمات بهره گیری شود. اکنون موعد تنظیم برنامه توسعه هفتم است و شایسته است ذینفعان در ان سهیم باشند .

شایسته است نهاد های حکمرانی بخشی نگری ننمایند و منافع ملی و همگانی و بلند مدت با هدف شکوفایی اجتماعی , محیط زیستی و رفاهی را بر امور مقطعی , سودخواهانه و کوتاه بینانه مقدم بدارند.

نهاد حکمرانی محیط زیستی لازم است تقویت شود چه از جنبه اختیارت که فصل الخطاب امور محیط زیستی شود چه از دید گاه تخصصی و مالی تا قادر به حمل بار سنگینی که بر دوش دارد گردد.

در های دانش و تجربه را باید گشوده تر نمود و ار تجربیات , دانش و توان و همکاری دیگران از سرزمین های دیگر منجمله حضور فعال در سازمان ها و معاهدات بین المللی محیط زیستی استقبال نمود.

بایسته است هشیار سازی و توانمند سازی محیط زیستی , منجمله از مسیر آموزش و پژوهش , در همه سطوح تصمیمی سازی و اجرا به صورتی جدی تقویت گردد .

بایسته است به علل ریشه ای چالش ها منجمله الودگی هوا پرداخت و تصمیمی استراتژیک در ارتباط با استفاده از سوخت های فسیلی در صنعت و حمل و نقل گرفت.

در مقام انجمنی دیر پا از دوستداران و کارشناسان محیط زیست آماده ایم در راستای آنچه بر شمردیم با نهاد های حکمرانی , سمن ها , نهاد های مردمی و کار شناسان همکاری کنیم.